

Sygn. akt VI P 404/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 września 2015 roku.

Sąd Rejonowy Gdańsk – Południe w Gdańsku VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący : SSR Paula Markiewicz

Protokolant : sekr. sąd. Mirosława Marszałek

po rozpoznaniu w dniu 2 września 2015 roku w Gdańsku

sprawy z powództwa A. S. (PESEL (...))

przeciwko (...) spółce akcyjnej w upadłości likwidacyjnej z siedzibą w G. (KRS (...))

o sprostowanie świadectwa pracy

nakazuje pozwanemu (...) spółce akcyjnej w upadłości likwidacyjnej z siedzibą w G. sprostowanie świadectwa pracy wydanego powodowi A. S., poprzez wpisanie w ust. 8, iż pracownik w okresie od dnia 3 lipca 2008 roku do dnia 30 kwietnia 2014 roku wykonywał pracę w szczególnych warunkach – pracę na statkach żeglugi morskiej, zgodnie z Załącznikiem Nr 1 poz. 23 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 roku o emeryturach pomostowych.

Sygn. akt VI P 404/14

UZASADNIENIE

Powód A. S. pozwem z dnia 3 czerwca 2014 roku wystąpił przeciwko pozwanemu (...) spółce akcyjnej z siedzibą w G. (obecnie w upadłości likwidacyjnej) o sprostowanie świadectwa pracy w pkt 4 ppkt 8 poprzez wskazanie, iż praca przez niego wykonywana była pracą w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

W uzasadnieniu powód podał, iż był zatrudniony u pozwanego na podstawie umowy o pracę zawartej na czas nieokreślony od dnia 3 lipca 2008 roku, w pełnym wymiarze czasu pracy, na stanowisku starszego marynarza. W dniu 30 kwietnia 2014 roku pracodawca wydał mu świadectwo pracy w związku z rozwiązaniem umowy o pracę. W treści powyższego nie odnotowano natomiast, iż powód wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. W dniu 12 maja 2014 roku powód złożył do pozwanego wniosek o sprostowanie świadectwa pracy, poprzez zaznaczenie w jego treści powyższej okoliczności. Pozwany w odpowiedzi na jego wniosek odmówił sprostowania wydanego mu świadectwa pracy, argumentując iż praca przez niego wykonywana nie miała takiego charakteru. Powód podał, iż pracując u pozwanego wykonywał zawód starszego marynarza, pełniąc służbę na statkach – holownikach zarejestrowanych w Urzędzie Morskim w G., przystosowanych do żeglugi morskiej. Statki posiadały certyfikaty okrętowe oraz były wpisane do rejestru okrętowego. Dodatkowo powód legitymuje się książeczką żeglarską, w której znajdują się odpowiednie wpisy świadczące o pracy na statkach- holownikach. Powód podał, iż pracując na tego typu jednostkach pływających - typu holownik musiał również obowiązkowo legitymować się posiadaniem książeczki żeglarskiej. Skoro zatem miał obowiązek posiadania takowego dokumentu uznać należy, iż praca przez niego świadczona była pracą w szczególnych warunkach – pracą na statkach żeglugi morskiej. Posiadanie bowiem książeczki żeglarskiej przesądza, iż jej właściciel świadczy pracę na morskich statkach handlowych, co wynika wprost z usytuowania przepisów o książeczkach żeglarskich w ustawie o pracy na morskich statkach handlowych. Powód podkreślił, iż zgodnie z ustawą z dnia 18 września 2001 roku Kodeks Morski statkiem morskim jest każde urządzenie pływające przeznaczone lub używane do żeglugi morskiej, zwane dalej statkiem. Morskim statkiem handlowym jest statek przeznaczony do prowadzenia działalności gospodarczej, w szczególności

do przewozu ładunku lub pasażerów, rybołówstwa morskiego lub pozyskiwania innych zasobów morza, holowania, ratownictwa morskiego, wydobywania mienia zatopionego w morzu, pozyskiwania zasobów mineralnych. Praca zatem wykonywana przez powoda była pracą w szczególnym charakterze w rozumieniu przepisów, gdyż zgodnie z art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 roku o emeryturach pomostowych prace w szczególnych warunkach to prace związane z czynnikami ryzyka, które z wiekiem mogą z dużym prawdopodobieństwem spowodować trwałe uszkodzenie zdrowia, wykonywane w szczególnych warunkach środowiska pracy, determinowanych siłami natury lub procesami technologicznymi, które mimo zastosowania środków profilaktyki technicznej, organizacyjnej i medycznej stawiają przed pracownikami wymagania przekraczające poziom ich możliwości, ograniczony w wyniku procesu starzenia się jeszcze przed osiągnięciem wieku emerytalnego, w stopniu utrudniającym ich pracę na dotychczasowym stanowisku. Zgodnie zaś z pozycją 23 Załącznika do tejże ustawy, do prac w szczególnych warunkach zalicza się prace na statkach żeglugi morskiej. Reasumując powód podał, iż domaga się sprostowania świadectwa pracy poprzez wskazanie, iż praca przez niego wykonywana w okresie od dnia 3 lipca 2008 roku do dnia 30 kwietnia 2014 roku na stanowisku starszego marynarza, z miejscem pracy – holownik, spełnia przesłanki do uznania jej za pracę wskazaną w punkcie 23 Załącznika do wskazanej wyżej ustawy. (k. 2-4).

Pozwany (...) spółka akcyjna z siedzibą w G. (obecnie w upadłości likwidacyjnej) w odpowiedzi na pozew z dnia 25 lipca 2014 roku wniósł o oddalenie powództwa oraz zasądzenie na jego rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu pozwany podał, iż żądanie powoda objęte pozwem nie zasługuje na uwzględnienie. Wskazał, iż kwestia wykonywania pracy w szczególnych warunkach nie jest elementem treści stosunku pracy. Powyższa okoliczność nie ma żadnego znaczenia dla wzajemnych praw i obowiązków stron w zakresie stosunku pracy – pojęcie to zostało wprowadzone do spraw ubezpieczeniowych. Żadnemu innemu celowi niż uzyskanie świadczeń emerytalnych powyższe nie służy. Kategoria ta nie ma znaczenia w zakresie prawa pracy tj. w zakresie stosunków pomiędzy pracodawcą, a pracownikiem. Powód wnosząc zatem powództwo o sprostowanie świadectwa pracy w zakresie informacji objętych pkt 4 ppkt 8 zmierza w istocie do ustalenia przez sąd pracy wykonywania pracy w warunkach szczególnych dla celów ubezpieczenia społecznego, a konkretnie dla ewentualnego ubiegania się przez niego o emeryturę pomostową. W ocenie pozwanego dla uzyskania przez pracownika świadczeń emerytalno-rentowych konieczne jest zgłoszenie wniosku w organie rentowym oraz przedstawienie wymaganych dowodów celem wykazania zasadności tegoż wniosku. Jeżeli zaś w postępowaniu przed organem rentowym pracownik nie będzie mógł wykazać się zaświadczeniem zakładu pracy, że był zatrudniony w szczególnych warunkach, powyższe nie pozbawia go możliwości wykazania tej okoliczności w postępowaniu odwoławczym przed sądem pracy i ubezpieczeń społecznych. Odpowiednio nawet w przypadku gdyby w świadectwie pracy taka wzmianka została umieszczona bądź zostałby wydany wyrok ustalający wykonywanie pracy w warunkach szczególnych w sprawie między pracodawcą, a pracownikiem – to nie pozbawiałoby to organu rentowego możliwości kwestionowania jego treści w sprawie zainicjowanej przez powoda w trybie postępowania ubezpieczeniowego o prawo do emerytury, którego stroną sporu dla powoda (tam wnioskodawcy) będzie zupełnie inny podmiot (Zakład Ubezpieczeń Społecznych), co z kolei oznacza, że już we własnym zakresie i samodzielnie organ rentowy na podstawie przepisów w tej mierze obowiązujących, zgodnie z art. 83 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych, ustali okresy przebyte w ubezpieczeniu społecznym, jak również wszystkie inne przesłanki, w tym także m.in. okres pracy wykonywanej przez powoda (wnioskodawcę) w warunkach szczególnych, jej wymiar, stałość, warunkujące nabycie prawa do emerytury przy obniżonym wieku emerytalnym. W ocenie pozwanego powództwo złożone przez powoda winno być również ocenione przez pryzmat art. 189 kpc. W tym przypadku zaś pracownik wytaczając powództwo nie ma interesu prawnego w rozumieniu tegoż przepisu. W tym bowiem przypadku kwalifikacja określonej pracy, jako wykonywanej w szczególnych warunkach dla celów emerytalno-rentowych może być dokonywana wyłącznie w postępowaniu przed organem rentowym w sprawie o przyznanie świadczenia z ubezpieczeń społecznych. Tym samym pracownik wytaczając powództwo w tej materii przed sądem pracy o ustalenie nie wykazuje w ogóle interesu prawnego w rozumieniu art. 189 kpc. Pozwany wskazał również, iż w okresie zatrudnienia powód świadczył pracę na holownikach, które służą do żeglugi portowej i osłoniętej, w ramach portów, awanportów, akwenów osłoniętych,

co wynika z wydanych dla przedmiotowych statków kart bezpieczeństwa. W ocenie pozwanego holowniki zaś nie są statkami morskimi, służą jedynie do holowania materiałów budowlanych w obrębie portu. (k. 14-20)

Postanowieniem z dnia 20 marca 2015 roku Sad Rejonowy (...) w G. ogłosił upadłość pozwanego (...) S.A. w G. obejmującą likwidację majątku upadłego. (k. 57-58)

Postanowieniem z dnia 1 kwietnia 2015 roku postępowanie w niniejszej sprawie zostało zawieszono na podstawie art. 174 § 1 pkt 2 kpc wobec braków w składzie organów pozwanego uniemożliwiających działanie. (k. 83)

Postanowieniem z dnia 9 czerwca 2015 roku postępowanie w sprawie zostało podjęte. (k. 108)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny :

Powód A. S. był zatrudniony u pozwanego (...) spółce akcyjnej z siedzibą w G. (obecnie w upadłości likwidacyjnej) w okresie od dnia 3 lipca 2008 roku do dnia 30 kwietnia 2014 roku, na podstawie umowy o pracę, na stanowisku starszego marynarza.

W okresie zatrudnienia powód wykonywał pracę na holownikach (...) i (...).

Powód posiadał książeczkę żeglarską.

Umowa łącząca strony uległa rozwiązaniu w trybie porozumienia stron, na podstawie art. 30 § 1 pkt 1 kp.

W związku z ustaniem łączącego strony stosunku pracy pracodawca w dniu 5 maja 2014 roku wydał powodowi A. S. świadectwo pracy. W jego treści pracodawca nie uznał okresu zatrudnienia powoda, jako pracy w warunkach szczególnych.

W dniu 12 maja 2014 roku powód złożył wniosek o sprostowanie wydanego mu świadectwa pracy, poprzez wpisanie w pkt 4 ppkt 8, iż wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

W piśmie z dnia 13 maja 2014 roku, doręczonym pracownikowi w dniu 16 maja 2014 roku, pracodawca odmówił sprostowania świadectwa pracy w zakresie wnioskowanym przez powoda.

(Dowód: świadectwo pracy – k. 5-6, pismo z dnia 12 maja 2015 roku- k. 7, k. 4 część C akt osobowych pracownika, pismo z dnia 13 maja 2014 roku wraz z zpo- k. 8, k. 5 C akt osobowych pracownika, karta bezpieczeństwa- k. 41-46, zeznania świadka D. O.- k. 126 (nagranie 00:05:51- 00:14:34), zeznania świadka P. M.- k. 126-127 (nagranie 00:14:40-00:17:49), zeznania powoda A. S.- k. 51 w zw. z k.127 (nagranie 00:18:54-00:20:48)

Sąd zważył co następuje:

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodów przeprowadzonych i ujawnionych w toku postępowania. W swoich ustaleniach Sąd oparł się przede wszystkim na dokumentach znajdujących się w aktach sprawy oraz aktach osobowych pracownika, jak również zeznaniach powoda A. S., jak również świadków w osobach D. O. i P. M., które uznał za wiarygodne, spójne, jak również pozostające w zgodzie z pozostałym materiałem dowodowym zgromadzonym w aktach sprawy.

Wskazać należy, iż w istocie stan faktyczny w niniejszej sprawie był między stronami bezsporny.

Poza sporem pozostawała przede wszystkim okoliczność, iż powód A. S. był zatrudniony u pozwanego (...) spółce akcyjnej z siedzibą w G. (obecnie w upadłości likwidacyjnej) w okresie od dnia 3 lipca 2008 roku do dnia 30 kwietnia 2014 roku, na podstawie umowy o pracę, na stanowisku starszego marynarza. W okresie zatrudnienia powód wykonywał pracę na holownikach (...) i (...). Powód posiadał książeczkę żeglarską. Nadto poza sporem pozostawała okoliczność, iż w związku z ustaniem łączącego strony stosunku pracy pracodawca w dniu 5 maja 2014 roku wydał powodowi A. S. świadectwo pracy. W jego treści pracodawca nie uznał okresu zatrudnienia powoda, jako pracy

w warunkach szczególnych. Wobec powyższego powód w dniu 12 maja 2014 roku złożył wniosek o sprostowanie wydanego mu świadectwa pracy, poprzez wpisanie w pkt 4 ppkt 8, iż wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. W piśmie z dnia 13 maja 2014 roku, doręczonym pracownikowi w dniu 16 maja 2014 roku, pracodawca odmówił sprostowania świadectwa pracy w zakresie wnioskowanym przez pracownika.

W ocenie Sądu powództwo zasługiwało uwzględnienie.

Rozważenia w niniejszej sprawie wymagało roszczenie powoda dotyczące sprostowania świadectwa pracy.

Zgodnie z treścią art. 97 § 1 kp w związku z rozwiązaniem lub wygaśnięciem stosunku pracy pracodawca jest obowiązany niezwłocznie wydać pracownikowi świadectwo pracy. Natomiast § 2 cyt. artykułu stanowi, iż w świadectwie pracy należy podać informacje dotyczące okresu i rodzaju wykonywanej pracy, zajmowanych stanowisk, trybu rozwiązania albo okoliczności wygaśnięcia stosunku pracy, a także inne informacje niezbędne do ustalenia uprawnień pracowniczych i uprawnień z ubezpieczenia społecznego. Ponadto w świadectwie pracy zamieszcza się wzmiankę o zajęciu wynagrodzenia za pracę w myśl przepisów o postępowaniu egzekucyjnym.

Na żądanie pracownika w świadectwie pracy należy podać także informacje o wysokości i składnikach wynagrodzenia oraz o uzyskanych kwalifikacjach.

Nadto wskazać należy, iż poza informacjami wskazanymi wyżej, treść świadectwa pracy powinny stanowić dane podane w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Socjalnej w sprawie szczegółowej treści świadectwa pracy oraz sposobu i trybu jego wydawania i prostowania z dnia 15 maja 1996 roku (Dz. U z 1996 roku, Nr 60, poz. 282 ze zmianami) Powyższe dane dotyczą wymiaru czasu pracy, podstawy prawnej rozwiązania lub wygaśnięcia stosunku pracy, urlopu wypoczynkowego, dodatkowego urlopu albo innego dodatkowego uprawnienia lub świadczenia, należności ze stosunku pracy uznanych i niezaspokojonych przez pracodawcę do dnia ustania tego stosunku z powodu braku środków finansowych, okresu korzystania z urlopu bezpłatnego i podstawy prawnej jego udzielania, wykorzystanego urlopu wychowawczego, liczby dni za które pracownik otrzymał wynagrodzenia zgodnie z art. 92 kp, wykorzystania zwolnienia od pracy przewidzianego w art. 188 kp, okresu za który pracownikowi przysługuje odszkodowanie w związku ze skróceniem okresu wypowiedzenia umowy na podstawie art. 36¹§ 1 kp, okresu odbytej czynnej służby lub jej form zastępczych, okresu wykonywania pracy w szczególnych warunkach i szczególnym charakterze, okresów nieskładkowych przypadających w okresie zatrudnienia, jak również danych które są zamieszczane na żądanie pracownika.

Świadectwo pracy nie zawiera w swej treści elementów ocennych, a jedynie fakty wskazane wyżej. Wszystkie stwierdzenia pracodawcy zamieszczone w świadectwie pracy są oświadczeniami wiedzy, zatem zawarte w nim oświadczenie pracodawcy nie tworzy samo przez się praw podmiotowych ani ich nie pozbawia.

Podkreślić należy, iż w świadectwie pracy nie można umieszczać innych informacji, niż określone przepisami prawa pracy. Świadectwo pracy jest dokumentem prywatnym, a nie urzędowym. Stanowi ono dowód tego, że osoba która je podpisała złożyła w imieniu pracodawcy zawarte w nim oświadczenie -art. 245 kpc. (wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 25 listopada 1997 roku, III AUa 897/97, OSP 1998, Nr 1 poz. 4)

Pracownik może prowadzić dowody przeciwko treści świadectwa, a także udowadniać innymi środkami dowodowymi niż świadectwo okoliczności, które powinny być objęte treścią świadectwa. (wyrok z dnia 17 maja 1996 roku, I PRN 40/96, Prok. i Pr. 1996, Nr 10, s.58, uzasadnienie uchwały Sądu Najwyższego z dnia 28 września 1999 roku, III PZP 15/90, OSNCP 1991, Nr 4, poz. 45, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 listopada 1997 roku, II UKN 309/97, OSNAPiUS 1998, Nr 17, poz. 518)

W sytuacji, gdy pracownik nie zgadza się z treścią wydanego mu świadectwa może wystąpić z wnioskiem o jego sprostowanie.

Zauważyć należy, iż zgodnie z treścią art. 97 § 2¹ kp pracownik może w ciągu 7 dni od otrzymania świadectwa pracy wystąpić z wnioskiem do pracodawcy o sprostowanie świadectwa pracy. W razie nieuwzględnienia wniosku pracownikowi przysługuje, w ciągu 7 dni od zawiadomienia o odmowie sprostowania świadectwa pracy, prawo wystąpienia z żądaniem jego sprostowania do sądu pracy.

Wskazać należy, iż z treści powołanego wyżej przepisu jednoznacznie wynika, iż uprzednie wystąpienie do pracodawcy o sprostowanie treści świadectwa pracy jest materialnoprawną przesłanką powództwa o sprostowanie świadectwa pracy.

W świetle powyższego wystąpienie do Sądu Pracy z pominięciem pracodawcy skutkuje koniecznością oddalenia powództwa. (J. Iwulski, W. Saletra- Komentarz do Kodeksu Pracy, W. Muszalski- Komentarz do Kodeksu Pracy)

Na uwagę w przedmiotowej sprawie zasługuje okoliczność, iż powództwo powoda nie dotyczyło ustalenia pracy w warunkach szczególnych, a wyłącznie sprostowania świadectwa pracy.

W związku z powyższym wszelkie rozważania strony pozwanej dotyczące istnienia interesu prawnego w jego złożeniu wynikającego z treści art. 189 kpc pozostawały bez znaczenia i nie miały odniesienia do realiów niniejszej sprawy.

W tym miejscu na uwagę zasługuje wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 grudnia 2009 roku (II PK 156/09), iż roszczenie o sprostowanie świadectwa pracy nie wyłącza interesu prawnego w ustaleniu rzeczywistej treści stosunku pracy na podstawie art. 189 k.p.c. (podobnie wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2 czerwca 2006 r., I PK 250/05, OSNP 2007 r. nr 11-12, poz. 156).

Są to zatem dwa odrębne od siebie roszczenia, podlegające ocenie w zakresie różnych ich aspektów prawnych. To powód decyduje o zakresie rozpoznawania sprawy i charakterze zgłoszonych roszczeń.

Podkreślić należy, iż w zakresie przedmiotowej sprawy na szczególną uwagę zasługują rozważania wyrażone przez Sąd Okręgowy w Gdańsku VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w wyroku z dnia 30 grudnia 2013 roku w sprawie sygn. akt VIII U 1582/13.

Powyższe Sąd w niniejszym składzie całkowicie podziela i przyjmuje za podstawę rozstrzygnięcia również przedmiotowej sprawie.

W tym zakresie Sąd Okręgowy wskazał, iż zgodnie z przepisem art. 4 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 roku o emeryturach pomostowych (Dz. U. Nr 237, poz. 1656 ze zm.), prawo do emerytury pomostowej, z uwzględnieniem art. 5-12, przysługuje pracownikowi, który spełnia łącznie następujące warunki:

1. urodził się po dniu 31 grudnia 1948 r.,
2. ma okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wynoszący co najmniej 15 lat;
3. osiągnął wiek wynoszący co najmniej 55 lat dla kobiet i co najmniej 60 lat dla mężczyzn;
4. ma okres składkowy i nieskładkowy, ustalony na zasadach określonych w art. 5-9 i art. 11 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i co najmniej 25 lat dla mężczyzn;
5. przed dniem 1 stycznia 1999 r. wykonywał prace w szczególnych warunkach lub prace w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS;
6. po dniu 31 grudnia 2008r. wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3;

7. nastąpiło z nim rozwiązanie stosunku pracy.

Zgodnie zaś art. 3 ust. 1 w/w ustawy prace w szczególnych warunkach to prace związane z czynnikami ryzyka, które z wiekiem mogą z dużym prawdopodobieństwem spowodować trwale uszkodzenie zdrowia, wykonywane w szczególnych warunkach środowiska prac determinowanych siłami natury lub procesami technologicznymi, które mimo zastosowania środków profilaktyki technicznej, organizacyjnej i medycznej stawiają przed pracownikami wymagania przekraczające poziom ich możliwości, ograniczony w wyniku procesu starzenia się jeszcze przed osiągnięciem wieku emerytalnego, w stopniu utrudniającym ich pracę na dotychczasowym stanowisku; wykaz prac w szczególnych warunkach określa załącznik nr 1 do ustawy.

Zgodnie z pozycją 23 tegoż Załącznika, do prac w szczególnych warunkach zalicza się pracę na statkach żeglugi morskiej.

Za pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach uważa się pracowników wykonujących po dniu wejścia w życie ustawy, w pełnym wymiarze czasu pracy, prace, o których mowa w ust. 1 art. 3 ustawy o emeryturach pomostowych.

Zgodnie zaś art. 49 cyt. ustawy, prawo do emerytury pomostowej przysługuje również osobie, która:

1. po dniu 31 grudnia 2008 r. nie wykonywała pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3;
2. spełnia warunki określone w art. 4 pkt 1-5 i 7 i art. 5-12;
3. w dniu wejścia w życie ustawy miała wymagany w przepisach, o których mowa w pkt 2, okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3.

Jak to już podniesiono wyżej zgodnie z pozycją 23 Załącznika Nr 1 do ustawy o emeryturach pomostowych do prac w szczególnych warunkach zalicza się pracę na statkach żeglugi morskiej.

Sąd Okręgowy w treści wskazanego orzeczenia podkreślił, iż żegluga morska realizowana jest między portami morskimi za pomocą wyspecjalizowanych statków np. statków pasażerskich do przewozu osób, statków typu (...) do przewozu samochodów ciężarowych i wagonów kolejowych z towarami, kontenerowców do przewozu towarów w kontenerach, gazowców rozmaitego rodzaju do przewozu gazu w różnej postaci, tankowców do przewozu towaru płynnego, głównie produktów przemysłu naftowego, drobnicowców do przewozu towarów liczonych w sztukach, masowców do przewozu towarów sypkich.

Do statków żeglugi morskich zalicza się również statki do przewozu ładunków wielkogabarytowych tzw. statki półzanurzalne, holowniki, pchacze i barki (http://morze.files.wordpress.com/2008/02/statki_porty_i_zegluga.pdf).

W polskim prawie warunki zatrudnienia i pracy marynarzy na statkach morskich reguluje zaś ustawa z 1991 roku o pracy na morskich statkach handlowych.

W dziale III w/w ustawy znajdują się przepisy dotyczące książeczek żeglarskich.

Zgodnie z art. 9 powołanej ustawy książeczka żeglarska stwierdza tożsamość jej posiadacza, przebieg pracy na statkach oraz zawiera dane o stanie zdrowia i uprawnia do przekroczenia granicy Państwa Polskiego. Książeczkę żeglarską wystawia się m.in. na wniosek marynarza lub rybaka, na czas nie określony, chyba że wnoszący ją wystawienie jedynie na czas określony lub na czas określonej podróży morskiej (art. 11-12 ustawy). Dyrektor urzędu morskiego odmawia wystawienia książeczki żeglarskiej: 1) jeżeli z wnioskiem wystąpiła osoba nie

uprawniona, 2) dla osoby: a) która nie ukończyła 18 roku życia, b) która jest niezdolna do wykonywania pracy na statku ze względu na stan zdrowia, c) wobec której prawomocnie orzeczono zakaz wykonywania pracy na statku, d) wobec której zachodzą przesłanki odmowy wydania paszportu (art. 13 ustawy).

Sąd Okręgowy wskazał nadto, iż z treści powyższych przepisów jasno wynika, iż jednym z zasadniczych dokumentów każdego członka załogi morskiego statku handlowego jest książeczka żeglarska, która stanowi niezbędny wymóg zatrudnienia na statku. Aby uzyskać przedmiotową książeczkę należy posiadać odpowiednie kwalifikacje - świadectwo, albo dyplom, brak bowiem wymaganego dokumentu powoduje, iż dyrektor urzędu morskiego odmawia jej wystawienia.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy uznać należało, iż powód A. S., aby świadczyć pracę na jednostkach pływających typu holownik musiał obowiązkowo legitymować się posiadaniem książeczki żeglarskiej.

Skoro zatem miał obowiązek posiadania takiego dokumentu uznać należy, iż praca przez niego świadczona była pracą w szczególnych warunkach - pracą na statkach żeglugi morskiej.

Posiadanie bowiem książeczki żeglarskiej przesądza, iż osoba będąca w jej posiadaniu świadczy pracę na morskich statkach handlowych, co wynika wprost z usytuowania przepisów o książeczkach żeglarskich w ustawie o pracy na morskich statkach handlowych.

Takie też stanowisko zostało jednoznacznie wyrażone w treści wskazanego wyroku Sądu Okręgowego.

W tym miejscu wskazać należy, iż wykonywania pracy w szczególnych warunkach można dowodzić przed sądem nie tylko na podstawie świadectwa pracy wystawionego przez płatnika składek, gdyż przepis art. 51 ustawy o emeryturach pomostowych nie zmienia przepisów kodeksu postępowania cywilnego określającego katalog środków dowodowych, przy pomocy których strona może udowadniać fakty, z których wywodzi skutki prawne (wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 20 lutego 2013 r., III AUa 1044/12). Odmienne stanowisko byłoby krzywdzące dla strony.

W świetle powyższych ustaleń żądanie powoda A. S. na podstawie art. 97 kp podlegało uwzględnieniu, o czym orzeczono w treści wyroku.